

Revista periòdica
N. 63 • Primavera de 2015

www.entrepobles.org

entrepobles

cooperació poble a poble

Defensar les llibertats ciutadanes

Solidaritat feminista: Màxima som totes
El TTIP i el retorn del «primer estat»

DRETS I JUSTÍCIES

Ara és el torn de retallar, encara més, les llibertats i la democràcia

S U M A R I

Ara és el torn de retallar, encara més, les llibertats i la democràcia	2
Totes som Màxima	5
Què poden esperar els feminismes del govern de Syriza?	6
El TTIP i el retorn del «primer estat»	9
Una visita a Cuba. Participació a «paradigmes emancipatoris»	11
Treball compartit i compromès de les comissions en la trobada de Rivas	14
La CONAIE i els reptes del moviment indígena	16
Dormint a la vora de l'abisme	18

«Espanya serà més segura i, per tant, més lliure» assegurava, emfàticament, el diputat del PP Conrado Escobar en la seva defensa de la Llei de Seguretat Ciutadana en la sessió d'aquest 26 de març. Sessió en la qual un PP arrogant i abassegador amb la seva majoria «solitària» aprovava la llei de Seguretat Ciutadana, la reforma del Codi Penal i el pacte antiterrorista signat, aquest sí, amb el PSOE. Que entraran en vigor l'1 de juliol d'enguany.

Desconeixent les veus de la societat civil i plataformes de DDHH; desoïnt les observacions, informes i crítiques d'instàncies tan qualificades com el Consell del Poder Judicial, el Consell Fiscal a nivell espanyol, el

Consell de DDHH de l'ONU, l'Eurocambra i tants altres organismes i associacions internacionals, el Partit Popular s'atrinxera en l'atac a les llibertats, en el retrocés democràtic i en l'aberració jurídica, termes tots ells abocats a la sessió d'aprovació al Congrés dels diputats.

En aquest marc de restricció de llibertats reproduïm íntegrament el precís i rigorós manifest signat per 65 catedràtics penalistes d'universitats espanyoles. Llegiu. No calen comentaris en relació a la possibilitat que les recentment aprovades mesures legislatives garanteixin aquesta *Espanya més segura i més lliure*.

Els sotasignats, tots catedràtics de Dret Penal de trenta-tres universitats públiques espanyoles, davant la greu situació que travessa la legislació sancionadora penal i administrativa a Espanya, volen posar de manifest i fer públiques les següents consideracions.

1. El Govern, abusant d'una majoria absoluta obtinguda legítimament en les últimes eleccions, està impulsant unes reformes penals que pateixen, almenys, dels següents defectes:

a) En primer terme evidència una enorme pobresa tècnica, el que s'ha posat en relleu pels juristes que han informat davant la Comissió de Justícia del Congrés dels Diputats. Així, i paradoxalment, en uns temps en què la qualitat de la doctrina penal espanyola està en un dels seus millors moments històrics, el Govern dóna a llum una pèssima legislació de la mà de ignots assessors. L'anterior és el que, segurament, explica el que s'hagin introduït en el text de la reforma preceptes que superen la Constitució, però no només per les seves propostes de fons sinó també pel deliberat i constant ús de termes ambigus en la redacció de les normes, el que compromet seriosament exigències bàsiques del principi de legalitat penal;

b) En l'elaboració de les esmentades reformes el Govern, a més, ha prescindit de la tradició jurídica espanyola, oblidant les esforçades elaboracions jurisprudencials i doctrinals que han permès en els últims decennis superar problemes que ens perseguien des de fa segles. Doncs bé, quan bona part de les dificultats ja estaven solucionades amb les últimes reformes penals i les aportacions de la doctrina i jurisprudència, el Govern torna a llançar als braços de la inseguretat i de la incertesa;

c) Les reformes proposades, a més, veuen políticament criminalment de les pitjors fonts del segle XX, de les corrents més reaccionàries, més autoritàries, d'aportacions en suma que han estat per tots injurïades;

d) Algunes de les iniciatives legislatives portades al text de la reforma, aprofundeix en una línia dirigida conscientment a allunyar als ciutadans del servei públic de la Justícia, «privatitzant» no poques infraccions actualment considerades faltes i en què es veuen involucrats anualment desenes de milers de ciutadans: és el cas dels accidents de trànsit. Aquesta privatització provocarà que el ciutadà carregui amb el pagament de taxes, costes i peritatges, el que el portarà en no poques

EDITA

Entrepobles

Associació declarada d'utilitat pública UP-78093-SD

MAQUETACIÓ I IMPRESSIÓ
Fundació Tam-Tam

DIPÒSIT LEGAL
B-21094-89

Entrepobles no s'identifica necessàriament amb les opinions expressades en aquest butlletí

Foto de coberta:

Manifestació contra la «Ley Mordaza» · Carlos Delgado

ocasions, a renunciar a reclamacions per a major benefici de les companyies d'assegurances;

e) Es produeix un indesitjat increment de la gravetat de no poques conductes, especialment per la conversió de faltes a delictes, al que se suma l'augment d'unes penes de presó que ja són de per si massa altes (poden arribar fins als quaranta anys) i a la previsió d'una injustificable pena de cadena perpètua. Amb tot això l'únic efecte segur serà el de l'augment d'una població penitenciària ja prou elevada, el que d'altra banda no es traduirà en una major seguretat ciutadana. Però potser, el més greu d'aquesta iniciativa legislativa –per si el que s'ha exposat no fos ja prou, és el clar abandonament que es produeix del principi de culpabilitat i la seva substitució per criteris de perillositat: la dignitat humana resultarà trepitjada en nom d'un defensisme a ultrança, i els ciutadans es veuran lliurats no a la seguretat de la norma sinó a la indeterminació dels criteris personals amb què es va a «administrar» la perillositat.

2. El Govern ha decidit privatitzar, també, la seguretat, prescindint del model

de seguretat pública que ha permès mantenir Espanya com un dels països menys violents del món. Per això ha reduït dràsticament les plantilles de Guàrdia Civil i Policia Nacional i lliurat a les empreses privades àmbits sencers de la seguretat –començant per les presons, i habilitant a aquestes entitats perquè mitjançant les oportunes comissions provincials, autonòmiques i nacionals decideixin en cada moment el model de seguretat i les iniciatives a prendre a aquest respecte. Aquest nou paradigma és reforçat per modificacions com les contingudes en el Projecte de reforma del Codi Penal, mitjançant les quals s'equiparen, a efectes penals, els vigilants privats de seguretat als funcionaris públics.

3. Mitjançant el Projecte de Llei de Seguretat Ciutadana que en aquests moments s'està tramitant al Congrés, el Govern pretén restringir el dret de reunió i manifestació. Per a això eleva a concepte de referència no el de «ordre públic» entès com normalitat en les manifestacions col·lectives de la vida ciutadana (que òbviament comprèn les manifestacions i reunions i un altre tipus d'expressions

*La reforma
aprofundeix
en una línia
dirigida
conscientment
a allunyar als
ciutadans del
servei públic
de la Justícia*

*Reclamem que
es consideri
la necessitat
de derogar,
d'arrel i sense
excepcions, les
lleis de seguretat
privada,
seguretat
ciutadana i la
nova reforma
penal*

amb les quals es vol posar de rellevància un cert estat d'opinió), sinó el del mer «ordre en les vies públiques» que on les opcions del Projecte de Llei resulta sempre alterades per l'exercici de drets fonamentals. D'aquí les fortíssimes sancions amb què s'amenaça als participants en les manifestacions i els exorbitants poders reconeguts a les forces de seguretat (que podran estar recolzades, no s'oblidi, per membres de les policies privades). Es tracta, en definitiva, d'un intent de posar sordina a les protestes ciutadanes indignades davant la constant retallada de l'Estat del Benestar. Es tracta d'una llei clarament regressiva, amb la qual es pretén convertir en paper mullat bona part de la declaració de drets continguda en la Constitució.

4. El Govern burla contínuament els tràmits legalment establerts per a la tramitació de les lleis que afecten drets i llibertats fonamentals. En efecte, i valgui com a exemple el que està succeint amb la reforma del Codi Penal, després de presentar un determinat text a informe de la Fiscalia General de l'Estat i del Consell General del Poder Judicial, s'acaba portant a les cambres legislatives un nou Projecte que inclou matèries que no han estat objecte prèviament de dictamen; i fins i tot, en el si del tràmit parlamentaris s'introdueixen –sota la cobertura d'esmenes del Grup Parlamentari que sosté l'Executiu– noves regulacions referides a delictes que no havien estat sotmeses tampoc a dictamen

previ. Tot això constitueix un evident frau de llei del que han advertit ja el Consell d'Estat i la mateixa Sala 3a del Tribunal Suprem. D'aquesta manera no només es conculca la legalitat vigent sinó que en fer-ho es furta a les lleis dels controls deguts: una forma, doncs, d'autèntica utilització arbitrària del poder, només que en l'àmbit de la producció legislativa. Entenem que ens trobem davant d'un veritable estat de necessitat política provocat per la deslleialtat democràtica de l'actual Govern, que mitjançant les denunciades iniciatives legislatives està elaborant un ordit jurídic extraordinàriament allunyat d'un sistema democràtic atent a les llibertats i drets fonamentals, i molt més proper a un sistema autoritari que francament creïem ja oblidat. Per tot l'anterior reclamem a la majoria parlamentària que es constitueixi després de les pròximes eleccions generals, que es consideri la necessitat de derogar, d'arrel i sense excepcions, les lleis de seguretat privada, seguretat ciutadana i la nova reforma penal; i que només posteriorment, i amb el consens més ampli possible i les millors maneres democràtiques, pactin amb els grups parlamentaris les reformes penals, administratives i processals que veritablement siguin necessàries per al millor govern de la nació i la tutela de tots els ciutadans.

22 gener 2015

EntrePobles

ASSOCIA'T I COL·LABORA

«És el moment
de la veritable
solidaritat»

Butlleta de
subscripció al dors

Totes som Màxima

Comissió feminismes d'Entrepobles-Entrepueblos-Entrepobos-Herriarte

«Aquest 8 de març totes som Màxima, per treball digne, per l'alliberament dels nostres cossos i territoris». Donem suport a la Campanya mundial en solidaritat amb Màxima Acuña.

*Davant
d'aquests atacs
sortim als carrers
per afirmar que
«sí que hi ha
alternatives».
Sortim amb la
seguretat que
el feminisme,
en tota la
seva riquesa
i diversitat,
segueix molt
viu i ens dóna
forces per seguir
lluitant*

El dia 8 de març «Dia Internacional de les Dones», a tot el món, des de fa més d'un segle, sortim al carrer per exigir i defensar els nostres drets. Malgrat el temps transcorregut, aquests drets –fins i tot els més bàsics en molts països– són retallats i els que tenen el poder segueixen decidint sobre les nostres vides com si aquestes els pertanyessin, sense tenir en compte que els drets de les dones són part inalienable, íntegra i indivisible dels drets humans universals.

Davant d'aquests atacs sortim als carrers per afirmar que «sí que hi ha alternatives». Sortim amb la seguretat que el feminisme, en tota la seva riquesa i diversitat, segueix molt viu i ens dóna forces per seguir lluitant, perquè estem convençudes que tenim l'oportunitat –aquí i ara– de construir una altra proposta de societat. Així, enfront d'un model econòmic i social que només es basa en criteris de productivitat, que explota la natura i que ens condemna a la pobresa i a l'exclusió social, exigim posar en el centre la sostenibilitat de la vida.

Aquest 8 de març, nosaltres, les dones d'Entrepobles, volem sentir-nos properes als processos de lluita de les dones llatinoamericanes que, des de la pluralitat de feminismes existent, estableixen un diàleg per al reconeixement i intercanvi de les diferents posicions, visions i reflexions feministes sobre els desafiaments que han d'afrontar. Aquestes reflexions i aportacions han estat realitzades per una varietat d'actors feministes des de diferents territoris: joves feministes, feministes de «saviesa» acumulada, urbanes, rurals, camperoles, migrants, indígenes, negres, mestisses, lesbianes, trans, bisexuals, heterosexuals crítiques, treballadores sexuals, treballadores de la llar... des de diferents posicionaments i cosmovisions.

Defensem al costat de totes elles la importància d'un espai comú de diàleg i debat polític, amb el convenciment que la discrepància ens nodreix i el debat, si és reconegut i s'acompanya de reflexió, ens fa créixer com a moviment i amplia els nostres horitzons de possibilitats.

Les dones llatinoamericanes han patit, com nosaltres, les conseqüències del patriarcat, vivint limitades per estats que prohibeixen l'exercici del dret a decidir sobre els seus cossos, així com per la militarització, que provoca por, dolor i repressió, afectant així als seus cossos-territoris.

Elles, sempre actives, han treballat sense parar perquè es produeixin els canvis socials i polítics que les alliberin d'aquesta opres-

Compartim i donem suport el seu treball, quan es manifesten decidides a no defallir en la lluita contra el racisme, la colonització dels cossos i territoris, i totes les formes de violència

sió i reivindiquen, entre d'altres estratègies, l'educació com a factor de prevenció de la violència i de la discriminació. Per a elles, igual que per a nosaltres, és fonamental donar protagonisme a les vivències de les joves i alhora recuperar, com a element primordial per al seu aprenentatge, les experiències i aportacions de tantes feministes al llarg de la història i en el present.

Encara són molts els problemes que totes les dones hem d'afrontar i que ens impedeixen avançar i construir, com la violència de gènere, que als països d'Amèrica Llatina pren enormes i dramàtiques dimensions:

- El femicidi ha crescut a l'empava de la impunitat, la indiferència i la complicitat dels governs.
- En molts països d'Amèrica Llatina han augmentat les agressions, les amenaces i la criminalització de defensores de drets humans de tots els moviments socials, inclòs el moviment feminista.
- La utilització del cos femení com a territori de guerra encara està molt present, com el que es practica des de fa més de 60 anys en el curs del conflicte armat a Colòmbia i davant el qual no podem restar indiferents.

Davant tot això i al costat d'elles, exigim posar fre a la impunitat, assegurant l'accés a la justícia per a totes les dones que són agredides per defensar els drets humans. Compartim i donem suport a la seva exigència ferma de ser protagonistes en el procés de diàleg i construcció de la pau. Compartim i donem suport al seu treball, quan es manifesten decidides a no defallir en la lluita contra el racisme, la colonització dels cossos i territoris, i totes les formes de violència.

Aquest any especialment volem fer sentir la veu de les camperoles i indígenes criminalitzades per defensar el seu territori, com Màxima Acuña. Donem suport amb elles a les campanyes contra els megaprojectes de les empreses mineres, que atempten contra la vida de les persones i al medi ambient.

Finalment manifestem la nostra ferma voluntat d'incrementar la capacitat dels moviments feministes per protegir totes les dones de la violència, per enfortir la solidaritat i per fer de la cura entre nosaltres i les companyes en altres moviments socials un principi polític fonamental per a la sostenibilitat de les nostres lluites. ■

FEMINISME

Què poden esperar els feminismes del govern de Syriza?

Hibai Arbide Aza – publicat a Pikara Magazine

Moltes feministes participen a Syriza i no són poques les que van celebrar la seva victòria. Però l'escassa atenció mostrada en campanya per la coalició d'esquerres cap a l'agenda de drets de les dones i persones LGTBI fa preveure que la mobilització feminista serà imprescindible.

Alexis Tsipras puja a l'escenari per celebrar la victòria electoral. A les primeres files de la multitud que li espera onegen desenes de banderes morades. Una mica més enrere, banderes vermelles, verdes, amb l'arc de Sant Martí i banderes d'infinat de partits de l'esquerra europea. Veient la posició privilegiada del violeta es podria creure que la Coalició d'Esquerra Radical (SYRIZA) reserva un lloc destacat a les reivindicacions feministes. Per desgràcia, no és així.

De fet, tal com destacava l'editorial de la publicació feminista *To mov*, hi ha temes

dels quals no s'ha sentit a parlar durant la campanya electoral: la desigualtat salarial, la violència masclista o el treball domèstic no remunerat. Ni tan sols hem sentit promeses de canvi sobre aquests temes.

Aquest article ressaltava que en els seus espots electorals els candidats dels partits conservadors grecs només es dirigeixen als homes. Afirmava que, pel que sembla, les gregues no mereixen que els polítics els expliquin res. No era del tot precís. Roge, un asturià resident a Grècia, feia una observació interessant: hi ha un partit que en

el seu anunci electoral sí que es va dirigir específicament a les joves, i ho va fer amb un resultat igual o més masclista que els anteriors.

To Potami –que ha aconseguit 17 escons– no ha tingut una altra ocurrència que sexualitzar a les noves votants i parlar de «la primera vegada» a la campanya electoral reproduint tots i cadascun dels tòpics que

prou, la crisi està tenint efectes col·laterals dels quals ningú en parla. Molts homes a l'atur no són capaços d'assumir la seva situació. Estan educats per ser els que porten el menjar a casa; la falta d'ingressos els provoca frustració i això es tradueix en un augment de la violència de gènere». Des de 1986, la interrupció voluntària de l'embaràs és lliure durant les primeres dotze setmanes

Red Pepper

l'heteropatriarcat pretén imposar a la pèrdua de la virginitat femenina: la primera vegada és memorable, ell (no pot ser ella, clar, és ell) ha de ser un home de fiar, les seves intencions han de ser honestes, que no s'aprofiti de tu, t'ha de demostrar seguretat, ha de respectar-te, etcètera.

«A Grècia, les qüestions de gènere i el feminisme estan relegats, fins i tot dins dels partits d'esquerra i els moviments socials» assegura Roge. A mi sempre em resulta una mica incòmode quan algú diu des de Madrid, Barcelona o Bilbao alguna cosa tipus «a Grècia queda molt per avançar en temes de gènere». No perquè no sigui cert, sinó perquè podria fer la impressió que a l'Estat espanyol tenen motius per presumir. Però Roge ho diu des de Thessaloniki i té raó: a Grècia sempre hi ha temes als quals se'ls dóna més importància.

«Les principals víctimes de la crisi som les dones», diu taxativa Vasilakaki, una professora d'adults atenesa. «Els índexs de pobresa són majors en les dones que en els homes, igual que l'atur. Les retallades socials impliquen un augment dels tasques de cures que recauen en nosaltres. Hi ha molts suïcidis de dones... Per si no n'hi hagués

i la cobreix la seguretat social. El problema és que, amb la crisi, milions de persones s'han quedat sense cobertura sanitària, fet que ha ocasionat un augment d'avortaments insegurs.

Bolota, també atenès, militant de Syriza i participant des de fa molts anys en moviments socials, assenteix i afegeix: «Les dones han de buscar-se la vida i prendre les regnes de la casa. Ho fan a través de les associacions de suport mutu als seus barris com a Solidaritat Per a Tots». Solidarity 4 All és una xarxa que coordina assemblees de barri, clíniques socials, menjadors, bancs d'aliments, iniciatives per garantir l'accés a l'habitatge o els subministraments bàsics. Està formada majoritàriament per dones i s'estén per tota Grècia, comptant amb més de 400 nodes.

Un altre dels exemples de dignitat és la coordinadora de netejadores en lluita. La seva mobilització s'ha convertit en un símbol contra l'austeritat, un dels pocs que desperta simpaties unitàries des de l'enorme mobilització indignada viscuda els anys 2011 i 2012. Són part de les 595 dones que netejaven les oficines del Ministeri d'Hisenda, fins que van ser acomiadades el setembre

Les retallades socials impliquen un augment dels treballs de cura que recauen en nosaltres. Hi ha molts suïcidis de dones

*En realitat,
a Grècia no
hi ha només
aquest tipus
d'associacionisme
de dones;
també hi ha
organitzacions,
col·lectius i grups
que conjuguen
la infinitat de
matisos dels
diferents corrents
feministes*

de 2013 per ordre de la Troika i substituïdes per una empresa de subcontractació. 11.500 funcionàries van ser acomiadades en total.

Evangelia Alexaki, una de les seves portaveus, explica que fa 266 dies que estan acampades en l'entrada del Ministeri. «La Troika ha portat Grècia a una crisi humanitària. La situació és dramàtica, no

hi ha marge per a més retallades: hi ha gana, milió i mig d'aturats, un alarmant atur juvenil, 7.500 suïcidis dels quals ningú parla... És un problema de tota Europa, per la qual cosa hem de respondre juntes. Hem d'intentar unir-nos contra els programes d'ajustos i crear una nova Europa fraternal oposada a l'Europa de Merkel i els bancs».

«El curiós és que a Grècia hi ha moltes dones que tenen pràctiques feministes però que, si els ho preguntes, et diuen que elles no són feministes» comenta Vasilakaki. «Són dones que practiquen la solidaritat mútua, que es rebel·len conscientment o inconscientment contra els rols assignats, que estan empoderades; però que, lamentablement, no es defineixen com a feministes. Associen la paraula feminisme a determinades associacions de dones de classe alta que no parlen d'aquests temes».

En realitat, a Grècia no hi ha només aquest tipus d'associacionisme de dones; també hi ha organitzacions, col·lectius i grups que conjuguen la infinitat de matisos dels diferents corrents feministes. Des de les més clàssiques i majoritàries fins als feminismes autònoms més radicals. Hi ha diverses publicacions periòdiques i programes de ràdio, tant a Atenes com en altres ciutats. Expressions com el feminisme queer o el transfeminisme són encara molt incipients. Per tenir-ne una idea, a la manifestació convocada per la Coordinadora Trans d'Atenes el passat 25 de novembre no érem més de 200 persones –en una ciutat que frega els set milions d'habitants.

Tsipras i els drets LGTB

El programa de Syriza és molt just en aquest sentit. Encara que moltes feministes participen a Syriza i no són poques les que van

celebrar la seva victòria, en la seva proposta de govern durant la campanya només han incidit a proposar igualtat salarial entre homes i dones i a reformar la constitució per garantir la separació Església-Estat.

Una de les qüestions més criticades durant les últimes setmanes de campanya van ser les declaracions LGTBfòbiques de Tsipras, que va qualificar d'assumepte «científicament controvertit» l'adopció de nenes per part de parelles de gais i lesbianes. Moltes veus tant dins com fora de la formació d'esqueres van recordar que aquestes paraules són una opinió personal del candidat que atempten contra el sentit comú i contra els estatuts del mateix partit, que inclouen diverses clàusules per garantir la «no discriminació de gais, lesbianes i transsexuals».

Bolota ho té clar: «Guanyar les eleccions és difícil, però a partir del 26 comença allò realment important. No podem creure que pel fet d'estar al govern ho tenim tot fet. Hem de tenir clar que per complir el nostre programa i per tal d'anar més enllà d'ell en qüestions com la llei de parelles de fet, l'adopció o la prevenció de la violència de gènere, la mobilització serà imprescindible».

Hem d'entendre que Syriza és, en primer terme, un instrument per no pagar el deute. Això no significa que, com ha estat habitual tant en l'esquerra com en la dreta, les polítiques d'igualtat hagin de quedar relegades a un segon pla. Al contrari, significa d'una banda que l'impagament és condició *sine qua non* per desenvolupar qualsevol política social i d'igualtat. I de l'altra, que Syriza no és un espai exempt de contradiccions i conflictes interns. Serà, per això mateix, un govern susceptible de ser pressionat tant des de dins com des de fora. Després de la victòria electoral, tot està per guanyar. ■

*El TTIP i el retorn del «primer estat»**

Alex Guillamón – Entrepobles

El dimarts 13 de gener la Comissió Europea va fer públics els resultats d'una enquesta que havia llençat el passat estiu sobre l'ISDS. Per qui no ho conegueu, ISDS són les sigles en anglès d'un tribunal d'arbitratge previst en els tractats internacionals de comerç per recollir i resoldre demandes als Estats per part d'inversors estrangers que considerin perjudicats els seus interessos per les seves decisions o polítiques.

Aquest ISDS és un dels punts que ha despertat més polèmiques entorn a les negociacions del TTIP o Tractat Transatlàntic de Comerç i Inversions entre la Unió Europea i els Estats Units. Un altre punt polèmic ha estat precisament l'absolut secretisme que fins fa pocs mesos envoltava tot el que es refereix al TTIP. Naturalment el secretisme s'ha d'entendre respecte a la ciutadania en general, perquè, pel que fa als grans grups empresarials i financers d'ambdós costats de l'Atlàntic, han estat partíceps privilegiats ja des d'abans del juny del 2013 en que van començar oficialment les negociacions.

Precisament l'intent de sortir al pas d'aquestes crítiques creixents en l'opinió pública de molt països europeus, va ser el motiu fonamental del llançament de l'enquesta sobre l'ISDS, de la que ara en sabem quelcom més que els resultats. Sabem que, a pesar de la formulació extremadament tecnicista de l'enquesta, ha registrat resultats rècord de participació ciutadana. L'enquesta anava adreçada a diferents nivells, tant a institucions públiques, com a empreses o organitzacions empresarials, a entitats, com a persones a títol individual. Es van registrar gairebé 150.000 respostes, el 97% expressant la seva opinió contrària a la inclusió d'aquests tipus de tribunals d'arbitratge.

Però el més inaudit de tot ha estat la conclusió que n'ha tret d'això la pròpia Comissió Europea: es llança una consulta pública per respondre a les demandes de participació ciutadana en un tema de tanta transcendència com aquest i, quan s'obté un resultat contundent, la conclusió és que d'aquí en endavant només es demanarà assessorament a «agents especialitzats». I la segona conclusió és, naturalment, seguir recomanant la creació de l'ISDS vinculat

al TTIP, això sí, vetllant per què tots els seus procediments s'atenguin a la legalitat europea.

Aquest «affaire» de l'enquesta fallida no tindria més interès, si no fos per què és una autèntica metàfora del que s'està fent amb les negociacions del TTIP i del que significa el TTIP en si mateix.

Els sistemes polítics parlamentaris del segle XXI són més aviat òrgans de «deformació» que de conformació de la voluntat popular. Avui és extremadament difícil participar amb possibilitats d'èxit en una campanya electoral sense comptar amb grans quantitats de recursos econòmics i amb mitjans de comunicació, que, en la seva majoria, estan en mans dels grans poders econòmics i financers. Els processos de representació es deformen amb sistemes electorals que afavoreixen la instauració de monopolis polítics, clientelisme i corrupció. A més, el que fem no és escollir persones amb un mandat per part del seu electorat, sinó que triem a qui confiem més –o desconfiem menys– per a donar-li un xec en blanc.

Tot això obre un gran ventall de possibilitats a aquests grans poders per influir en les decisions polítiques, moltíssim més que l'electorat. I, per si això fos poc, avui en dia, les decisions estratègiques sobre l'orientació de l'economia i la política ja no es prenen en organismes directament resultants del sufragi universal, sinó en organismes mixtes entre institucions electes en segon, tercer o quart grau i institucions directament no electes.

Però aquests grans poders industrials i financers ja no en tenen prou amb tot això. Els seus projectes encara no es traslladen a les decisions de les institucions polítiques amb la nitidesa i la celeritat que necessita el ritme de la competitivitat i els grans negocis globals del segle XXI. No pot ser que una

Els processos de representació es deformen amb sistemes electorals que afavoreixen la instauració de monopolis polítics, clientelisme i corrupció

* Publicat a Crític i GALDE

*La «noblesa»
industrial i
financera del
segle XXI enyora
aquell passat i
demanda cada
cop més un
nou règim post
democràtic,
una mena de
«capitalisme
barroc»*

empresa texana vegi entorpits els seus projectes perquè el govern francès, atenent a les demandes de la seva ciutadania, decideix fer una moratòria del fràcking. No pot ser que la agenda de la privatització de la sanitat es vagi complint tant lentament, a pesar dels esforços de gent com Fernández Lasquetty o Boi Ruiz, perquè hi hagi treballadores i usuaris de la sanitat que aconseguen endarrerir-la i la ciutadania encara cregui que la sanitat és un dret. No pot ser que Monsanto hagi de patir un autèntic «calvari» de dècades de resistència de la pagesia, ecologistes i consumidores per aconseguir implantar la producció i el consum de transgènics, amb l'enorme «lucre cessant» que això comporta.

I per solucionar tot això el que s'està pensant és en *el retorn del primer Estat*. Com sabeu, a la França de l'Antic Règim, el rei convocava els Estats Generals per prendre les grans decisions. El primer Estat era la noblesa, el segon el clergat i el tercer la representació de les ciutats (la ciutadania). Naturalment l'entesa entre la monarquia i els dos primers estats marcava la normalitat del funcionament d'aquest règim, fins que la revolució va acabar amb els privilegis i va consagrar el sufragi universal i la sobirania popular, com a bases de la legitimitat política.

La «noblesa» industrial i financera del segle XXI enyora aquell passat i demanda cada cop més un nou règim post democràtic, una mena de «capitalisme barroc». No cal eliminar les «velles» institucions dependents del sufragi universal i de l'opinió pública, n'hi ha prou amb sobreposar-n'hi altres,

que tinguin capacitat per proposar, controlar, influir, tutelar, dissuadir, amenaçar..., les seves decisions.

En paraules de l'Observatori Europeu de les Corporacions: «Observem l'intent de traslladar els temes més controvertits del TTIP a després de finalitzat l'acord, mentre s'assegura un marc institucional que garanteixi l'accés privilegiat dels grups dels lobbys empresarials a la legislació futura. Aquesta nova institució transnacional (el Consell de Cooperació Reguladora), i sense precedent històric, afegiria un nou estrat al procés de legislació i regulació. Aquests funcionaris tindrien una influència enorme, ja que podrien parar o debilitar propostes legislatives que regularien els negocis, i d'altra banda, promoure propostes legislatives que debilitarien els requisits per a les companyies. Tot això passaria abans que qualsevol organisme elegit democràticament, ja sigui un organisme nacional o el Parlament Europeu, tingués l'oportunitat de donar una ullada a les propostes».

El projecte polític del TTIP se'l pot analitzar del dret i de l'inrevés. Es pot entrar a alertar, amb raó, sobre cadascun dels efectes que pot comportar en la rebaixa dels drets socials, laborals, econòmics, culturals, ambientals, etc. i el que tot això comportarà en la configuració d'unes societats d'exclusió i inequitat. Però del que tracta essencialment el TTIP, el que hi ha darrere la forma en que s'està negociant, el que es desprèn de la lectura de la Comissió Europea sobre l'enquesta fallida sobre l'ISDS, és justament això: la preparació del retorn del «primer estat». ■

LLATINOAMÈRICA. MOVIMENTS SOCIALS

Una visita a Cuba. Participació a «Paradigmes Emancipatoris»

Mª Dolores García – Entrepobles Sevilla

Amb motiu de la celebració del Taller de «Moviments Socials i Paradigmes emancipatoris», que cada dos anys se celebra a l'Havana, aquest any ens hem anat animant unes a les altres i finalment, un nodrit grup de gent d'Entrepobles vam decidir anar a Cuba per compartir aquesta experiència que ara, de forma resumida, volem traslladar als companys i companyes de l'organització i a les nostres amistats i simpatitzants.

Allà ens vem trobar Elena Fraile de Valladolid, Ana Fornés de València, Pepa i Dolo García de Sevilla, Sara Tuñí de Barcelona i Luis Miranda, representant regional per Amèrica Central i Cuba.

La trobada, celebrada entre els dies 13 i 16 de gener de 2015, a *El Sauce*, espai obert a concerts musicals i esdeveniments cultu-

de pèrdua de drets humans, enfrontem les nostres lluites en diferents entorns polítics i socials, a les nostres respectives ubicacions territorials però amb vocació internacional, com és també la força que ens oprimeix.

Són molts punts comuns que afavoreixen i fomenten aquestes agressions: individualisme, fonamentalisme, patriarcat, militaris-

Amb una mateixa llengua i compromís que ens uneix i enforteix, un acolliment immillorable, per part dels companys i companyes cubanes, que és la millor garantia de calidesa i hospitalitat, per a aquest debat obert i honest

als, ens va acollir a representants i activistes socials de 23 països d'Amèrica Llatina, amb representants de països europeus, com França, Alemanya i l'Estat espanyol, entre els quals, el nodrit grup d'Entrepobles. Amb una mateixa llengua i compromís que ens uneix i enforteix, una acollida immillorable per part dels companys i companyes cubanes, que és la millor garantia de calidesa i hospitalitat per a aquest debat obert i honest.

Vam poder escoltar-nos i compartir durant aquesta setmana les experiències de molts moviments i col·lectius que, preocupats per un escenari de situacions greus

me, campanya mediàtica de la por..., i tot per reforçar el projecte de dominació capitalista, en moltes ocasions en aliança amb les esglésies, amb un augment de la repressió i la misogínia.

Moltes són també les respostes i resistència que hi vam exposar: cuidar el nostre món interior i col·lectiu tant emocional com espiritual, crear organitzacions i xarxes, rescatar el saber popular, enfortir el cooperativisme i la solidaritat, reclamar el criteri ètic, desenvolupar els valors comunitaris enfront al centralisme, redefinir la identitat llatinoamericana, entre d'altres.

Tenim un gran repte, però alhora molta saviesa acumulada en una llarga història

El capitalisme està danyat i una fera ferida és molt perillosa, per tant el que ens ve és fort, com forta ha de ser la nostra resposta

Vam poder escoltar veus clares, com la de la companya Berta Càceres, coordinadora del Consell Cívic d'Organitzacions Populars i Indígenes d'Hondures (COPINH), que ens va exposar com al seu país, després del cop d'estat, s'han privatitzat béns comuns, han crescut les desigualtats, es persegueixen i assassinen líders per defensar el territori i els recursos naturals. Ens va comentar com més del 30% del territori hondureny s'ha concessionat a 870 projectes extractius miners, 300 preses hidroelèctriques i 12 enclavaments de megaprojectes turístics, amb una militarització creixent que es reflecteix en els pressupostos nacionals, davant retallades dràstiques en sanitat i educació. Però també ens va obrir l'esperança, com la exemplaritzant lluita del poble Lenca, des de la seva espiritualitat, emprenent noves formes legítimes de lluita i on les dones no només són esmentades, sinó es declaren actores del procés de confrontació a l'imperialisme.

Un altre dels exemples, ens ho explica Ana Esther Ceceña, economista mexicana, de com el capitalisme ens intenta sotmetre i, si no ho aconsegueix, ens extermina, emprant diverses estratègies simultàniament, com és la possessió del territori en totes les seves potencialitats, el disciplinament des de l'educació, l'empobriment de la terra i de la fertilitat humana des de l'alimentació, amb l'ús de agroquímics i transgènics, la militarització subtil i difícil de controlar, justificat per la por a l'altre, vist com a enemic.

Tot succeeix simultàniament, com l'avanç del poder dels mercats financers, com la modelització del cos des de l'alimentació i

els fàrmacs. I tot amb una impunitat creixent, encapçalada per multinacionals que saquegen als pobles i guanyen plets als governs i als moviments socials organitzats. La violència es naturalitza, ens diu, i enfront d'això hem d'anar a la confrontació amb tal força, que no trobi fórmules de combatre'ns.

Tenim un gran repte, però alhora molta saviesa acumulada en una llarga història. Tenim la virtut de la nostra vitalitat, el convenciment que ningú ens ho pot impedir, actuant amb intel·ligència, pensant en el llarg termini i no només resoldre els problemes del dia a dia, davant com treballa el capitalisme per la immediatesa.

Segueix exposant, de com tenim oberts molts escenaris de guerres: Colòmbia, Hondures, Síria, Palestina, Ucraïna... La guerra ja va començar i no té temps ni lloc. És un nou canvi d'era que irradia podridura. El capitalisme està danyat i una fera ferida és molt perillosa, per tant el que ens ve és fort, com forta ha de ser la nostra resposta.

Nalú Faria, psicòloga i integrant de la coordinació nacional de la Marxa Mundial de les Dones (MMM) del Brasil, ens parla de noves propostes feministes de les joves, com el feminisme ecològic, de com el capitalisme reforça el patriarcat i, com un antídote, el feminisme reforça la lluita anticapitalista, en aliances d'organitzacions de dones articulants amb grups de l'esquerra. Cal desmuntar la falsa dicotomia: Públic-privat, treball-reproducció, home-dona... Pensem que allò personal és polític, traguem de la invisibilització les lluites de resistència de

les dones i plantegem obertament on posem la reproducció i les cures de la vida.

Es va parlar també de la situació de Colòmbia i de les negociacions de pau, del MST al Brasil, dels moviments de l'ALBA, del Congrés dels Pobles, del cas de Ayotzi-napa a Mèxic, entre d'altres.

Naturalment, també es va parlar a la trobada dels 56 anys de socialisme del poble cubà, que ha dignificat la seva gent. Avui té molts reptes i desafiaments, que no poden acabar en fracàs, encara que augmenti el desprestigi exterior i costi mantenir l'orgull de pertinença a les generacions que no van viure l'inici de la revolució. Cal mantenir una consciència crítica i reconèixer que s'han reproduït alguns efectes d'altres règims, com la divisió del treball tradicionalment feminitzat, i com la sanitat i educació són avui amenaçades amb la disminució de l'ocupació estatal. També s'observen desigualtats de gènere en l'aplicació dels nous *Lineamientos*, com les concessions de terres agràries a homes; tot i estar en igualtat de capacita-ció les dones o les llicències a negocis per compte propi, majoritàriament a homes. El socialisme, si no avança retrocedeix.

Hi va haver molta aportació dels cubans i cubanes a la trobada, però destaquem les propostes de Mónica Baró, jove periodista, educadora popular i investigadora que va parlar de forma aclaridora i ens va resumir algunes premisses, com desafiaments:

- No hi ha revolució si no hi ha diàleg honest dels problemes, sense embenat i embuts. Compaginar amor, pàtria i compromís polític.

- La revolució no és el govern. La revolució és al poble. Es diu contrarevolucionari a qui critica al govern, però això no té per què ser així. Cal reapropiar-se de la revolució, com una cosa viva i en evolució.
- La por, immobilitza, però es justifica perquè no se li vol donar armes a l'enemic. Això és contraproduent al sentit d'orgull de pertinença. L'obra de la revolució ha de tenir confiança en la seva gent. És bo que el capitalisme critiqui, el poble cubà ha de tenir confiança.
- Cal observar el context present, passat i futur i contemplar tota la història. Ja tenim salut i educació, i ara què ¿ens posem a dormir? Sí, estem millor que altres països d'Amèrica Llatina, molt millor que Haití, però tampoc arribem als èxits dels països escandinaus. Totes les generacions necessiten les seves pròpies conquestes.
- L'important no és mantenir la utopia, sinó construir un avanç de projecte col·lectiu, encara que impliqui caminar més lent.

Tots aquests debats, ens van fer reflexionar, encara estem en això i segur que per molt temps. Després en els dies posteriors a la Trobada vam tenir diverses entrevistes amb amics i amigues d'Entrepobles a Cuba. Hem seguit amb interès diferents posicions i possibles escenaris del futur del país. Nosaltres des Entrepobles, venim convençudes que el poble cubà trobarà la manera de construir un futur, que serà exemplaritzant per a la resta del món, com els 56 anys de revolució han estat per als nostres moviments socials un referent. ■

*Nosaltres des
 d'Entrepobles,
 venim
 convençudes
 que el poble
 cubà trobarà
 la manera de
 construir un
 futur, que serà
 exemplaritzant
 per a la resta
 del món, com
 els 56 anys
 de revolució
 han estat per
 als nostres
 moviments
 socials un
 referent*

Treball compartit i compromès de les comissions a la trobada de Rivas

Carmen Sala i Alicia Rodríguez – Entrepobles

El passat 31 de gener, la gent d'Entrepobles ens vam reunir a Rivas-Vaciamadrid per donar-li continuïtat al treball de les comissions creades just un any abans en una trobada similar, també a Rivas, per reflexionar al voltant de l'Estratègia d'Entrepobles per als propers anys.

L'objectiu és la trobada i l'intercanvi entre les comissions, amb la idea de debatre propostes i poder realitzar un treball en comú.

L'objectiu és la trobada i l'intercanvi entre les comissions, amb la idea de debatre propostes i poder realitzar un treball en comú.

En relació a la metodologia, l'Ana i la Bea, del *Colectivo de Mujeres de Matagalpa* (Nicaragua), ens van fer el camí més senzill per al debat, facilitant la trobada, l'intercanvi, la visualització de punts en comú i la creació de propostes.

A cada comissió es va treballar en un mapa on es va reflectir el quefer d'Entrepobles a l'estat espanyol i amb les organitzacions aliades als diferents països. A partir d'aquest mapeig, cada comissió va treballar sobre propostes amb la intenció de socialitzar i veure col·lectivament on podrien convergir les diferents comissions.

El treball realitzat per aquestes comissions durant aquest any ha estat el següent:

Des de la Comissió de Sobiranes, s'ha treballat en les temàtiques del TTIP, Límits del creixement, Sobirania alimentària i Economia Social. En concret, s'està donant seguiment a la campanya contra el TTIP; s'han fet activitats de presentació i difusió de l'exposició de «Els Límits del creixement» i s'han preparat materials didàctics; s'ha donat seguiment a la Plataforma Rural i al procés de construcció de FIARE i del Mercat Social de les Illes Balears. També s'ha elaborat un document de definició dels àmbits temàtics de la Comissió.

Des de la Comissió de Justícies, s'ha treballat al voltant de diferents temes vinculats amb Justícies i Drets Humans; Memòria històrica, Justícia i Impunitat; Exclusió social; Migracions; Criminalització i Defensores de Drets Humans. La Comissió ha col·laborat en la redacció del «Informe de Drets Humans de Melilla. Vulneracions de Drets Humans a la frontera sud: Melilla» (elaborat per la Comissió d'Observació de Drets Humans, juliol 2014). Actualment s'està

realitzant un mapeig dels Drets Humans, davant de la situació de les defensores dels drets humans, aquí i als països amb els que mantenim relacions solidàries. També s'han redactat diversos articles per als butlletins d'Entrepobles, i ens hem adherit a la Campanya de boicot contra AirEuropa per la seva participació a les deportacions.

Des de la Comissió de Feminismes, s'ha treballat sobretot en els drets sexuals i reproductius, tenint una mirada cap a Amèrica Llatina i cap aquí, i s'ha començat a abordar la qüestió del TTIP des d'una mirada feminista. Una de les preocupacions de la Comissió és com enfortir i teixir noves aliances, amb les organitzacions feministes llatinoamericanes i d'aquí. Hem participat i li hem donat seguiment a la «II Trobada Mesoamericana de Drets Sexuals i Drets Reproductius» (Nicaragua, setembre 2014) i a la «XIII Trobada Feminista Llatinoamericana i del Carib» (Perú, novembre 2014). Donem seguiment continu a les diverses plataformes i aliances a què pertanyen les organitzacions feministes llatinoamericanes. Des d'aquí també estem participant en diversos espais feministes, i donem suport a la construcció col·lectiva de l'agenda política feminista.

D'altra banda, hem iniciat un esforç al costat d'altres organitzacions de l'àmbit de la cooperació, que sota el nom de «Aliança per una cooperació feminista global», fem una aposta clara pel feminisme. Des d'aquesta Aliança, durant aquest any hem donat seguiment a la campanya «Una flor per les 17» a El Salvador i a la reforma de la llei de l'avortament de Gallardón. Hem fet comunicats públics en relació als dos casos. Participem també a la Fira d'Economia feminista (Barcelona, 2014), a partir de la qual s'ha creat una Comissió de treball de la qual formem part diverses feministes,

que ens anomenem «Feministes contra el TTIP». Participem també de les accions que es desenvolupen en els diferents territoris de l'estat al voltant del 8 de Març i al 25 de novembre.

Des de la Comissió també hem fet el seguiment del Dona'm Cine: II Concurs Internacional de Curtmetratges realitzats per dones des de mirades feministes.

En el Plenari es va posar en comú el mapa de les comissions i es van acordar propostes per treballar en els pròxims mesos i/o portar-les a l'assemblea estatal de sòcies i socis 2015 d'Altafulla (Tarragona).

En primer lloc, es va acordar que la Comissió de Justícies organitzés unes Jornades internes de formació per al mes de juny sobre com atendre les demandes de suport de les defensores dels Drets Humans criminalitzades. El tema s'enfocarà transversalment amb la comissió de feminismes i sobirania, i el contingut abastarà la qüestió tant a l'estat espanyol com amb les organitzacions amigues que donem suport als països on treballem.

En segon lloc, es va crear un grup de treball per elaborar una proposta de «Escola de formació política» amb l'objectiu de sistematitzar la riquesa i experiències acumulades d'Entrepobles. Es proposaran mòduls temàtics i guies de treball, es buscaran aliances amb persones «expertes» i també s'incitarà l'intercanvi d'experiències amb escoles de formació política d'Amèrica Llatina.

En tercer lloc es va veure la necessitat de posar l'accent en el tema de la Comunicació tant interna com externa: definir l'estratègia per enfortir l'organització, contractar una persona per a aquest treball específic i organitzar una trobada per a una formació interna en TIC. També es va assumir el

compromís de difondre les activitats a Twitter, Facebook, Web i Blogs d'Entrepobles/Entrepobles/Entrepobos/Herriarte.

Finalment, es va comentar que seria interessant treballar sobre el contingut del projecte d'Educació aprovat per la Generalitat Valenciana sobre Sobirania i Feminismes, i també el Conveni sobre Drets Humans i Feminisme aprovat per l'AE-CID, amb l'objectiu d'aprofitar l'oportunitat d'aquests projectes i amb la intenció de participar en les activitats i jornades proposades.

I, per acabar, es van recollir els dubtes i reflexions a tenir en compte en el nostre quefer:

- Socialitzar els materials entre les Organitzacions Territorials.
- Reflexionar sobre la influència que tenen els projectes en la dinàmica de les comissions.
- Articular, visualitzar i compartir les activitats.
- Elaborar materials sobre el posicionament en temes com la Cooperació solidària i internacionalista, la immigració, etc.
- Aprofitar totes les oportunitats per incloure a les agendes polítiques els temes de Cooperació.
- Reflexionar si la participació als espais, plataformes, etc... és personal, com a comissió o com a organització per establir com es defineix, articula i comunica aquesta participació.
- Es constata: un activisme compromès, el treball voluntari i els ritmes diversos.

I des de les Comissions de Sobirania, Justícies i Feminismes, t'animem a que continuïs participant d'aquest gran somni que segueix sent la construcció col·lectiva d'Entrepobles. Juntes i junts ho farem possible! ■

*I des de les
Comissions
de Sobirania,
Justícies i
Feminismes,
t'animem a
que continuïs
participant
d'aquest gran
somni, la
construcció
col·lectiva
d'Entrepobles.
Juntes i junts ho
farem possible!*

La CONAIE i els reptes del moviment indígena

Zitouna Auryn

Aquest article pretén aportar elements d'anàlisi sobre la situació política de la Confederació Nacional dels Pobles Indígenes de l'Equador –CONAIE–, els reptes actuals en termes organitzatius i polítics per poder enfrontar un nou panorama amenaçador. En primer lloc en un context crític de les seves comunitats de base, pel setge de diferents modalitats d'extractivisme als seus territoris i béns naturals, i a la vegada, davant d'una dura pugna amb l'Estat, amb els intents de debilitació per limitar el protagonisme del moviment indígena a la construcció de l'estat plurinacional i del Bon Viure. Finalment, es pretén visibilitzar la limitació i control de la participació política de les organitzacions socials a l'Equador.

La situació presenta més greuges quan li sumem la venda de terres a empreses petrolieres i mineres estrangeres, sense consulta prèvia als pobles indígenes, perdent de vista el marc constitucional on està prevista aquesta consulta

El 2008, el govern de Rafael Correa i el seu partit *Alianza País*, ratifiquen una constitució que reconeix la plurinacionalitat del país, els drets de la natura i defensa el Bon Viure. El context polític equatorià s'està transformant, neixen nous horitzons i esperances per part dels pobles i nacionalitats indígenes, que històricament han estat explotades i excloses de les dinàmiques estatals, s'albira un camí de millor participació política, amb les expectatives d'aconseguir el reconeixement del dret a l'autogovern i l'autodeterminació.

Tanmateix, i especialment des de la reelecció de l'actual president el 2012, es registra un fort procés de reobertura de dinàmiques econòmiques *desenvolupistes*, entre les quals el major impuls a l'explotació a gran escala dels recursos naturals i el territori: or, coure, petroli, entre altres. Com hem vist en altres contextos, l'extractivisme acaba generant destrucció de la natura i afectant les comunitats indígenes, i té com a efectes col·laterals desplaçaments de població, malalties i contaminació. La situació presenta més greuges quan li sumem la venda de terres a empreses petrolieres i mineres estrangeres, sense consulta prèvia als pobles indígenes, perdent de vista el marc constitucional on està prevista aquesta consulta.

La CONAIE, protagonista durant dècades de les lluites contra els governs neoliberals pel reconeixement de la plurinacionalitat i la defensa del territori com a moviment indígena, es veu enfrontada a atacs directes i vivint un dels moments més crítics davant les amenaces de desarticulació i pèrdua de credibilitat en el seu treball polític.

Davant aquestes polítiques els pobles indígenes es mobilitzen i resisteixen per defen-

sar el seu territori i els seus drets. Denuncien aquests processos antidemocràtics, exigint l'aplicació dels seus drets consagrats en la constitució. Davant la manca de ponts de diàleg entenen que des del govern no es reconeixen les aportacions democràtiques significatives dels pobles indígenes, presents per més de 500 anys de lluita contra el colonialisme, sinó que més aviat se segueix la línia de contrarestar la resistència a través d'estratègies que debiliten el moviment indígena i criminalitzen la protesta social.

Un cas emblemàtic d'aquesta criminalització a les organitzacions i líders comunitaris és el de Javier Ramírez, activista ecologista de la Vall d'Intag (Ibarra), acusat de terrorisme i sabotatge, reclòs per 10 mesos a la presó preventiva, abans de ser portat a un judici, i finalment exculpat gràcies a la solidaritat i la mobilització social, i a la campanya de denúncia contra l'estratègia de criminalització.

En aquest sentit s'interpreta la creació el desembre del 2014 d'una organització indígena afavorida des de les esferes governamentals: la «Aliança Indígena per a la Revolució Ciutadana», a través de la qual es percep l'intent d'arribar a les bases del moviment indígena, especialment en les zones de conflictes ambientals, per reduir la resistència i reprendre el control polític en aquests processos i localitats, tot això amb les eleccions de 2017 com a teló de fons.

La CONAIE ha hagut de fer front en els últims temps a diverses pressions i campanyes mediàtiques amb l'objectiu de dividir al moviment. Entre els arguments utilitzats assenyalarem, per exemple, les suposades aliances entre dirigents indígenes i el govern, aliances amb la dreta, disputes internes,

incompliment d'obligacions administratives, etc.

Però potser un dels cops més importants, pel seu caràcter simbòlic, va ser l'ordre de desallotjament de la seu de la CONAIE de desembre de 2014 per part del Ministeri d'Inclusió Econòmica i Social (MIES), que posa fi a l'acord d'arrendament abans de la data prevista. Aquesta institució pública donava un termini de «15 dies laborables per desallotjar la seu davant la necessitat imprevista i urgent de comptar amb cases d'acollida per a drogoaddictes, que han superat l'etapa de crisi per desintoxicació».

lluita ancestral de la CONAIE per un país més just i equitatiu en el qual s'eradiqui el colonialisme.

A nivell intern, l'ordre de desallotjament ha comportat un procés de reactivació de la lluita i resistència de l'organització. Diverses organitzacions de base pugen a la capital per donar suport a la seu. La defensa per la casa, rebatejada com «La Casa de Tots i totes», té un poder de federació i mobilització impressionant en un moment en què l'organització es trobava feble.

Malgrat aquesta capacitat de reacció del moviment indígena, la CONAIE s'enfron-

Davant d'aquest intent de desnonament de la seva seu, la CONAIE va organitzar una assemblea d'emergència en què declarava la seu com a «patrimoni ancestral dels pobles indígenes». Van organitzar una vigília permanent a l'edifici i un equip de defensa jurídica, i van denunciar davant els mitjans de comunicació, nacionals i internacionals l'abús jurídic que l'ordre significa. També es va cridar a la solidaritat dels sectors socials i populars de l'Equador, que van respondre congregant marxes, participant a les activitats de resistència organitzades des de la casa, i fent públic el suport a l'organització. Es va cridar també a la solidaritat internacional en què van trobar el suport de 450 intel·lectuals del món, a través d'una missiva dirigida al president Rafael Correa, en la qual reclamaven diàleg i respecte cap a la

ta a la dificultat d'elaborar estratègies col·lectives a llarg termini, adaptades al nou context polític i a la nova realitat del moviment indígena. L'organització ha d'afrontar la necessària integració de la diversitat de nous subjectes que integren la lluita indígena, juntament amb les seves contradiccions. Per exemple, ja no es pot parlar només d'indígenes rurals, sinó també d'indígenes urbans, amb noves aspiracions; també hi ha activistes del moviment indígena que no s'identifiquen amb la resistència davant la mineria i creuen en les «oportunitats» que poden aportar les empreses mineres i petrolieres.

La CONAIE s'enfronta al repte de crear nous mecanismes de lluita adequats al nou context polític del país, així com, aconseguir integrar els nous subjectes de la lluita indígena sense perdre de vista la seva lluita

*La CONAIE
s'enfronta al
repte de crear
nous mecanismes
de lluita
adequats al nou
context polític
del país, així
com, aconseguir
integrar els nous
subjectes de la
lluita indígena
sense perdre de
vista la seva
lluita ancestral
contra les
diverses formes
de colonialisme*

ancestral contra les diverses formes de colonialisme. Més enllà de resistir els embats de l'estat i els intents de desarticulació, la CONAIE té el desafiament de resistir dinàmiques internacionals capitalistes que ja han entrat en les seves pròpies comunitats. Ha de ser capaç de proposar alternatives socials, polítiques i econòmiques sostenibles per mobilitzar i unir el moviment indígena, sense caure en la facilitat de copiar o integrar-se en un model dominant estatal.

És un desafiament no menor el que té el moviment indígena ara per ara. Defensar valors i formes de vida marginalitzats i estigmatitzats per les tendències aclaparadores d'un model capitalista, instal·lat al país, però amb unes forces que vénen de molt més enllà de les fronteres de l'Equador, en

el qual només prevalen els diners, que ha transformat l'ésser humà en capital i la natura en font d'extracció.

Contrarestar aquesta dinàmica pot semblar utòpic, però, són ja segles de lluita i resistència indígena contra tota mena de colonialismes. Les debilitats actuals d'aquest model i la seva incompatibilitat amb les bases socials i naturals de la vida, continuen sent un poderós estímul per persistir en la lluita per construir un món més just i equitatiu, recuperant els valors humans, comunitaris, ancestrals i que permeti defensar la mare terra des de la cosmovisió indígena, en què cadascú trobi el seu reconeixement. Aspiracions molt comuns, per camins diversos, a les que inspiren als moviments socials a tots els continents. ■

EDUCACIÓ EMANCIPATORIA

Dormint a la vora de l'abisme

Marcelino Flórez – Entrepobles Valladolid

Formant part del projecte sobre Límits del Creixement, recolzat per l'Oficina de Cooperació de la Universitat de Valladolid, Entrepobles ha programat el curs «Dormint a la vora de l'abisme». És un curs dirigit a l'alumnat universitari i a la població interessada en saber més sobre la catàstrofe ecològica que ens aguaita.

La consciència de la catàstrofe ecològica va instal·lant-se en la població i la lluita contra el desastre guanya partidaris

Hem tingut la sort de poder comptar amb les persones més expertes en aquesta qüestió, que generosament van acceptar la nostra invitació: Carlos Taibo, Jorge Riechamann, Marta Pascual i José Manuel Naredo. El curs va incloure també un taller conscienciador, que van dirigir companyes del *Colectivo de Mujeres de Matagalpa*; i una actuació teatral de *La Huella*, Teatre Crític.

Les quatre conferències van ser molt ben acollides pel públic. Es van quedar petits els salons d'actes que ens va assignar la Universitat, cosa insòlita en els temps que corren. A més de l'alegria que suposa veure l'afluència de molt públic i amb majoria de públic jove, aquest fet aporta una certa esperança per al futur. La consciència de la catàstrofe ecològica va instal·lant-se en la població i la lluita contra el desastre guanya partidaris.

Carlos Taibo va parlar sobre el decreixement, única opció viable ja en el curt termini, i va fer una aportació que vull destacar: la consecució d'aquest objectiu requereix

la cooperació i federació de les múltiples experiències alternatives que es vénen assajant, com són les cooperatives integrals, els mercats socials i les diverses experiències d'economia solidària i de banca ètica cooperativa.

Jorge Riechamann va parlar sobre el final de les energies fòssils. Va destacar, sobretot, la rapidesa amb la que estem destruint la natura, en contrast amb la lentitud amb què avancen les respostes a aquest destrossa. Va anar detallant alguns àmbits de la catàstrofe i va destacar com a principal enemic la «tecnolatria», aquesta esperança vana en què la ciència o el «superhome» seran capaços de superar els límits naturals. Que bé quadra aquesta «tecnolatria» amb el neoliberalisme! Jorge Riechamann proposa una estratègia dual per a la lluita: alleujar el xoc que se'n acosta, d'una banda, amb el desenvolupament de polítiques «conservadores» (de la naturalesa); i construir més «salvavides», per altra, promovent iniciatives de reconstrucció comunitària per tot arreu: recupe-

rar i potenciar les cures domèstiques, fer veïnatge, reaprendre la subsistència local, construir cooperació.

Marta Pascual, professora i membre d'Ecologistes en Acció, va parlar d'educació alternativa i bon viure. L'escola, ens deia, no parla del que passa (precarietat laboral, soledat de la gent gran, col·lapse ecològic), sinó que transmet una fe il·limitada en el creixement. Per això, ens proposava «canviar d'ulleres per mirar el món», de manera que, construint un currículum obert, aconseguim aprendre el necessari per viure: la cura de les vides, responsabilitzar del territori, la construcció de vida comunitària, recuperar els sabers sostenibles o polititzar l'activitat humana.

José Manuel Naredo va començar fent una matisació del títol de la seva xerrada,

passa amb l'aigua o l'aire, però també amb el petroli i, potser, amb el sòl, la vegetació i altres coses) i com la redistribució. Aquesta abstracció té el seu fonament en la dualitat interpretativa que fa la modernitat: ésser humà/natura; raó/emoció; economia/ecologia, etc.

Davant d'aquesta ideologia, que condueix al desastre, com explicaria després, va proposar una alternativa: l'enfocament ecointegrador o parlar d'economia de sistemes davant sistema econòmic com a cosa aïllada. Ho va exemplificar parlant de tres sistemes: el sistema biosfera, on el sol, que activa la fotosíntesi, garanteix el cicle de la vida sense necessitat de cap recurs i sense generar residus; el sistema industrial, que utilitza recursos infinits i produeix recursos infinits, aniquilant progressivament el

Cap de les conferències ha defraudat al nombrós públic i la nostra tasca serà ajudar a seguir transformant la consciència en acció, des de l'àmbit local fins al global

que va passar a denominar «Viure millor sense la mitologia del creixement econòmic». Va introduir dues paraules: mitologia, que no necessita aclariment, i econòmic, per no confondre amb el creixement d'altres coses. Això li va servir per assentar la primera tesi: el creixement és una ideologia, que té un origen. Aquest origen és la modernitat, quan apareix el concepte d'economia per referir-se als mecanismes de la producció, del treball, del capital o dels diners, i no com abans, que es referia només als afers de la casa. Ha criticat l'abstracció que suposa el concepte de producció mitjançant el treball, que prescindeix d'altres elements, com l'adquisició (els «productes» naturals, en general, no es produeixen, sinó que s'adquireixen. Així

planeta; i el sistema industrial reconvertit, amb base a les renovables i en una actuació de les institucions i de canvi de posicions ideològiques, que serveixin per controlar el mercat, desenvolupar la filosofia del bé comú, protegir la natura, tenir cura a l'espècie humana, reduir l'ús de recursos naturals i garantir una democràcia participativa.

El diàleg que va seguir a la xerrada va posar en evidència que anem a poc a poc. Esperem que això sigui, com va popularitzar el 15-M, perquè volem anar lluny.

Cap de les conferències ha defraudat al nombrós públic i la nostra tasca serà ajudar a seguir transformant la consciència en acció, des de l'àmbit local fins al global. Aquest curs aporta elements i esperança per a tot això. ■

On trobar-nos:

DOMICILI SOCIAL: Av. Meridiana 32, ent. 2a (esc. B), 08018 Barcelona
T. 93 268 33 66 · F. 93 268 49 13 · www.entrepobles.org · info@entrepobles.org

ANDALUSIA

- ep.andalucia@entrepobles.org
- <http://entrepoblesandalucia.wordpress.com>
- Colectivo Diamantino García
C. Pozo 12 · 41657 Los Corrales

ASTÚRIES

- ep.asturies@entrepobles.org

CASTELLA-LA MANXA

- ep.castillalamancha@entrepobles.org

CASTELLA I LLEÓ

- ep.zamora@entrepobles.org
- ep.burgos@entrepobles.org
- ep.valladolid@entrepobles.org
- <http://entrepoblesburgos.wordpress.com>
- <http://entrepobleszamora.wordpress.com>
- <http://entrepoblesvalladolid.wordpress.com>

CATALUNYA

- penedes@entrepobles.org
<http://entrepoblespenedes.wordpress.com>
- <http://entrepoblesbarcelona.wordpress.com>
- C. August 21, entl. 1a · 43003 Tarragona
- C. Raiera 13
25500 La Pobla de Segur (Lleida)
- Av. Meridiana 32, ent. 2ª (esc. B)
08018 Barcelona

COMUNITAT DE MADRID

- ep.madrid@entrepobles.org

EUSKAL HERRIA

- herriarte@gmail.com

ILLES BALEARS

- C. Carme, 6 · 07701 Maó (Menorca)
- entrepoblesmallorca@yahoo.es

LA RIOJA

- Apdo. 1.327 · 26080 Logroño

PAÍS VALENCIÀ

- alacant@entrepobles.org
- <http://entrepoblesalacant.wordpress.com>
- <http://entrepoblesvalencia.wordpress.com>
- entrepobles.valencia@gmail.com
- C. Sant Isidre 9 · 03803 Alcoi
- C. Eslava 123 · 03204 Elx
- C. Venezuela 1 · 03610 Petrer
- Paratge Sant Josep. C. Pipa 7
12600 Vall d'Uixó (Castelló)

REGIÓ DE MURCIA

- marcuba3@gmail.com

Aportacions econòmiques

Banc Popular (0075) Oficina (0128) Núm. c.c. (83-0600501829) • Via Laietana 33 · 08003 Barcelona

Entrepobles - BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Sol·licitud d'ingrés com a soci/sòcia

Nom i cognoms

NIF*

Data de naixement

Adreça

C.P. Població

Telèfon Professió

Correu electrònic

Quota anual 75 € 125 € o €

Si tens dificultats econòmiques posa't en contacte
per flexibilitzar la teva aportació.

Entrepobles recomana fixar-la en el 0,7% del salari.

Ordre de pagament per a l'entitat bancària

Banc / Caixa

NÚMERO DE COMPTE - IBAN									
IBAN	ENTITAT	SUCURSAL	D.C.	NÚM DE COMPTE					

Sol·licito que fins nou avís, carreguin al meu compte o llibreta
els rebuts que periòdicament els presentarà a nom meu **Entrepobles**

Nom i cognoms

Adreça

C.P. Població

Firma

*NIF imprescindible per a desgravament en l'IRPF.

Avis legal: De conformitat amb el que estableix la llei orgànica 15/1999, de 13 de Desembre, de protecció de dades de caràcter personal, i la Llei 34/2002, d'11 de juliol, de serveis de la societat de la informació i de comerç electrònic, l'Associació Entrepobles/Entrepobles/Entrepobos/Herriarte garanteix la confidencialitat i seguretat en el tractament de les dades de caràcter personal, necessaris per poder formalitzar la inscripció com a soci/a. Es pot exercir el dret d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició mitjançant un correu electrònic a la bústia info@entrepobles.org o per mitjà d'un escrit a: Associació Entrepobles - Av. Meridiana 32, ent. 2ª (esc. B), 08018 Barcelona.